Wieża, która wodę dostarczała (Historia)

Miasto
Kultura

11.03.2023 g. 09:49

Ceglaną wieżę wodociągów zna każdy mieszkaniec Opola. Urodziwy obiekt przy ulicy Oleskiej wzbudza zainteresowanie również wielu turystów i przyjezdnych. Co ciekawe, przez ponad 100 lat, aż do początku XXI wieku,

zbiornik na jej szczycie był wykorzystywany do wyrównywania poziomu wody w miejskim systemie wodociągowym.

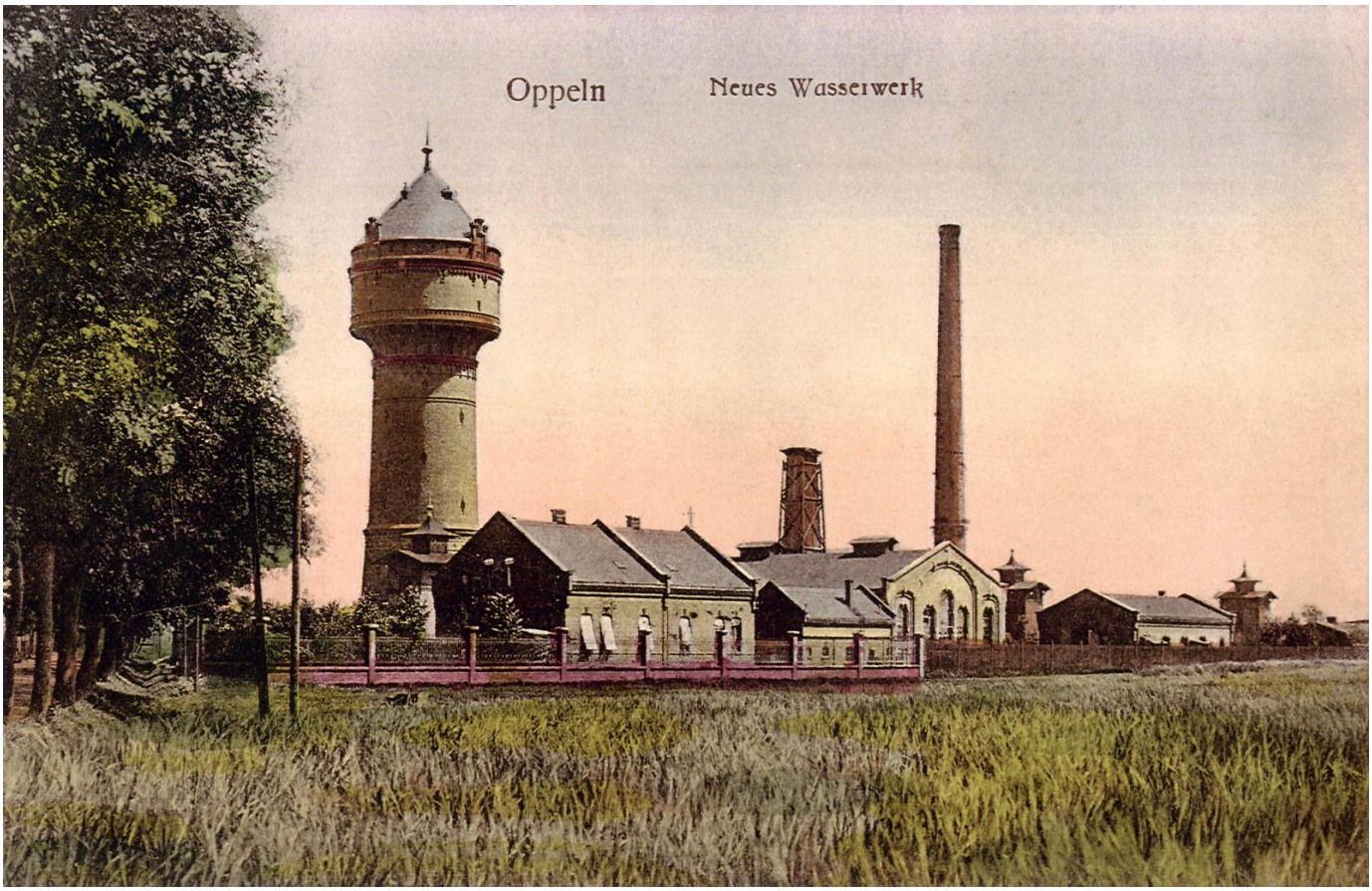

Woda znaczy życie

Pierwsi mieszkańcy Opola czerpali wodę bezpośrednio z Odry. Kiedy ludności zaczęło w mieście przybywać, konieczne okazało się opracowanie bardziej złożonego systemu zaopatrywania w wodę. Już od połowy XIV wieku istniał w mieście średniowieczny wodociąg, który doprowadzał wodę z rzeki drewnianymi rurami do prywatnych i publicznych zbiorników znajdujących się w rynku. Nad jego sprawnym funkcjonowaniem czuwał specjalny urzędnik, nazywany Rurmistrzem (Wassefhrer), wymieniony po raz pierwszy w dokumentach miejskich z 1369 roku. Za korzystanie z wody ze zbiorników pobierano opłaty. Poza tym wodę czerpano ze studni zlokalizowanych w kilku punktach Opola, między innymi na dzisiejszym Wzgórzu

Uniwersyteckim oraz przy ulicy św. Wojciecha. O tym, jak wyglądało korzystanie z takiej studni, można się przekonać oglądając wystawę stałą w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Udostępniono tam doskonale zachowaną studnię czerpalną, odkrytą pod posadzką remontowanego budynku przy ulicy Krawieckiej 13. Stosunkowo duża podaż wody w mieście sprzyjała utrzymaniu higieny osobistej mieszkańców. Dla ich potrzeb uruchomiono nawet łaźnię miejską mieszczącą się na prawym brzegu Odry. Niewielki postęp pod względem sanitarnym dokonał się w mieście w czasie panowania Habsburgów (1526 – 1742). Systematycznie rosło również zapotrzebowanie na wodę, głównie ze względu na rozwijającą się produkcję rzemieślniczą i klęski pożarów, które raz po raz nawiedzały miasto.

Rewolucja w wodociągach

Prawdziwa rewolucja w miejskich wodociągach nastąpiła jednak dopiero w XIX wieku, z chwilą utworzenia rejencji opolskiej i systematycznym rozwojem liczby mieszkańców. W 1893 roku zapada decyzja o budowie nowoczesnej wieży ciśnień i sieci wodociągowej składającej się z rur stalowych, stacji uzdatnia wody i podziemnego ujęcia. W tamtym czasie w Opolu mieszkało już niemal 12 tysięcy osób. Władze miejskie musiały więc zapewnić stałe dostawy wody dużej liczbie odbiorców. By podołać temu zadaniu w sposób nowoczesny i jednocześnie efektywny, powołano do życia zakład wodociągowy, którego celem miało być zaopatrywanie rejencji opolskiej w wodę pitną. W roku 1888 rada miejska zaciągnęła kredyty bankowe, dzięki którym mogła rozpocząć budowę nowoczesnej infrastruktury. W tym też okresie rozpoczęto budowę wieży ciśnień, ukończonej w 1896 roku.

Wieża ciśnień

Ceglana, neogotycka wieża ciśnień, zaprojektowana przez inżyniera Waltera Pfeffer’a mierzy ponad 50 metrów wysokości, czyli kilka metrów więcej niż będąca symbolem Opola – Wieża Piastowska (42 metry wraz ze szpicą). Stalowy zbiornik umieszczony na jej szczycie ma pojemność 750 metrów sześciennych i służył do zapewnienia stabilnego ciśnienia wody w opolskich wodociągach aż do 2009 roku, kiedy to ostatecznie wyłączono go z eksploatacji. Ceglane ściany zabytkowej wieży posiadają liczne zdobienia, o czym można się przekonać odwiedzając obiekt podczas organizowanych cyklicznie przez WIK Opole spacerów historycznych po zakładzie.

Wieża została odrestaurowana i uhonorowana nagrodą „Zabytek Zadbany”, a cały zespół wodociągów miejskich w Opolu wpisany jest do rejestru zabytków.

Opracował: Łukasz Śmierciak
Materiały i zdjęcia: WIK Opole Sp. z o.o.

Artykuł ukazał się w marcowym wydaniu magazynu "Opole i Kropka":
www.opole.pl/dla-mieszkanca/aktualnosc/siegnij-po-marcowe-wydanie-magazynu-opole-i-kropka

Dane kontaktowe

Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej

Tagi

Opole i kropka

WIK Opole

Wieża ciśnień

woda